Gyermekvédelmi Koncepció

Budaörs Város Önkormányzata számára

2019.

Aktualizálva: 2026.

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék **2**
Bevezetés **3**
A Koncepció célja 3
Mi veszélyeztetheti a gyerekek biztonságát? 3
Definíciók 3
Alapelvek 8
A gyerekek iránti elkötelezettség 8
Az alkalmazandó jogszabályok és előírások betartása 9
Utánkövetés és felülvizsgálat 9
Gyerekek védelmére vonatkozó eljárások: 10
A gyerekek védelmének segítése, a gyermekbántalmazás megelőzése 10
Kockázatok minimalizálása 10
Gyerekekkel kapcsolatos alapelvek 10
Munkatársak felvétele 11
Titoktartás és biztonságos adatkezelés 11
Felismerés, reagálás és jelzés 11
Jelzések 12
Intézményen belüli jelzés 12
Gyermekvédelmi jelzés 12
Jelzőrendszeri tagok 12
Eljárásrend probléma észlelése esetén 12
1. Azonnali intézkedést igénylő eset: kiemelt veszélyeztető ok esetén 12
2. Bántalmazás gyanúja esetén 13
3. Intézményen belüli jelzés esetén 13
Dokumentálás: 13
Miért fontos a jelzés? 13
Egyértelmű feladatok és eljárásrend 14
Tudatosság növelése 16
Kommunikációra vonatkozó szabályok 16
Mellékletek **17**
1. Sz. Melléklet: Magatartási Kódex 17
2. Sz. Melléklet: Gyermekvédelmi bejelentő lap 19
3. Sz. Melléklet: ESÉLY Zárt Esetjelző Lap bántalmazás, elhanyagolás esetén 20
4. Sz. Melléklet: ESÉLY Nyílt Esetjelző Lap 21
5. Sz. Melléklet: Útmutató intézményeknek a gyerekek online biztonságáról, fotók készítéséről és felhasználásáról 22
6. Sz. Melléklet: Ajánlás újságíróknak gyerekek fotózásához, gyerekekről készült felvételek szerkesztéséhez, felhasználásához, gyerekekkel való interjú készítéséhez 25
7. Ajánlás a gyerekekkel foglalkozó intézmények, szervezetek számára a munkatársak felvételére vonatkozó eljáráshoz 27
8. Sz. Melléklet: Protokoll ajánlás konfliktusban, válásban lévő, vagy elvált szülők gyermekeinek kiadásával kapcsolatban 28

Bevezetés

Budaörs Város Önkormányzatának (*továbbiakban: Önkormányzat)* képviselő-testülete az Esély Szociális Társulás Szociális és Gyermekjóléti Központtal (*továbbiakban: Gyermekjóléti Központ)* egyetértésben a Budaörsön élő, vagy a város intézményébe járó gyerekek védelme, valamint a gyermekvédelmi jelzőrendszeri tagok kapcsolatának erősítése érdekében, 2019-ben elfogadta, majd 2026-ban aktualizálta a Hintalovon Gyermekjogi Alapítvánnyal közösen kidolgozott Gyermekvédelmi Koncepciót (*továbbiakban: Koncepció*).

A Koncepció célja

A gyerekek védelme nem egy-egy ember feladata, hanem közös felelősségünk. A Koncepció abban segíti Budaörs Város gyerekekkel foglalkozó intézményeinek, egységeinek munkavállalóit, hogy egyértelmű legyen, mit jelent ez a felelősség a saját munkájukban, és hogyan tudnak egységesen, kiszámíthatóan reagálni különböző helyzetekben.

A Koncepció célja, hogy az alkalmazók köre elkötelezett legyen, hogy mindenkori tevékenységüket és működésüket kizárólag olyan módon végezzék, amely garantálja a gyerekek biztonságát, valamint elősegíti és biztosítja a velük kapcsolatba kerülő gyerekek védelmét. Erre tekintettel minden munkavállaló és megbízott kifejezetten köteles tartózkodni a gyerekeket veszélyeztető magatartástól és tevékenységektől. Ezen kívül kiemelt cél, hogy munkája során mindenki törekedjen a gyerekek érdekeit, jólétét, védelmét és az őket érő – akár szándékos, akár gondatlan, akár tevékenységgel, akár mulasztással megvalósuló – bántalmazás és veszélyeztetés megelőzését biztosító környezet kialakítására és proaktív fenntartására.

A Koncepció célja, hogy keretet adjon a Városban gyerekekkel foglalkozó intézményeknek a gyerekek védelmét érintő helyzetek kezeléséhez, és segítse őket abban, hogy tudják, mit kell tenni, ha egy gyerek veszélyeztetettségét észlelik, vagy bizonytalanok egy helyzet megítélésében és elősegítsék a gyerekek alapvető jogainak érvényesülését.

Mi veszélyeztetheti a gyerekek biztonságát?

Definíciók

Az 1997. évi XXXI. gyermekvédelmi törvény kimondja:
6.§ (5) A gyermeknek joga van emberi méltósága tiszteletben tartásához, a bántalmazással – fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal -, az elhanyagolással és az információs ártalommal szembeni védelemhez. A gyermek nem vethető alá kínzásnak, testi fenyítésnek és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetésnek, illetve bánásmódnak.

A. Gyerek, vagy kiskorú: Bármely személy, aki a 18. életévét nem töltötte be.[1]

B. Gyermekbántalmazás

[1] Összhangban az ENSZ égisze alatt létrejött Gyermekjogi Egyezmény 1. cikkében foglaltakkal.

Fontos tudatosítani, hogy bármely gyerek, bármilyen családban vagy közösségi környezetben válhat bántalmazás áldozatává.
Bántalmazás minden olyan magatartás, amely a gyerekek sérelmét eredményezi, vagy a biztonságos és egészséges fejlődésüket akadályozza. Bántalmazás az is, ha valamivel (pl. megütéssel, kínzással) megfenyegetnek egy gyereket, a fenyegetés félelmet, szorongást kelt benne. Bántalmazásnak számít továbbá, ha egy gyerek szem-, vagy fültanúja családon belüli erőszaknak, bántalmazásnak. A bántalmazás nem feltétlenül „aktív tett" – az is annak minősül, ha valaki nem tesz meg valamit (mulasztás), és ezzel veszélyezteti a gyerekeket.

„A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmódot, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, mely a gyermek egészségnek, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul." [2]

1. Fizikai bántalmazás

Fizikai bántalmazásról akkor beszélünk, ha egy gyerek testi sérülést szenved, vagy szenvedhetett volna egy olyan cselekedet, mulasztás miatt, amit a felelős személy elkerülhetett volna. Ilyen lehet például az ütés, a rázás, az égetés, a mérgezés, a fojtogatás vagy a fullasztás.

A fizikai bántalmazás jelei lehetnek:

- Zúzódások, monoklik, hegek vagy kötélnyomok a testen;
- Nem hihető vagy ellentmondásos magyarázat a sérülésekre;
- Bizalmatlanság a felnőttekkel szemben;
- Az érintéstől való elhúzódás (pl. ha a gyerek felé nyúlnak, akkor elhajol vagy lehajtja a fejét, vagy védekezőleg felemeli a karját);
- Hirtelen viselkedésváltozás, például agresszió vagy visszahúzódás;
- Légzési nehézségek, hányás, álmosság vagy szédülés;
- Krónikus panaszok (hasfájás, fejfájás);
- Visszaesés a fejlődésében;
- Túlzott barátságosság idegenekkel szemben;
- Elszigetelődés a szülőktől, környezetében lévő emberektől (pl. kortársak, bizalmi felnőttek);
- Félelem bizonyos személyek közelében;
- A gyerek elmondja, hogy megütötték, megrúgták vagy bántalmazták.

2. Érzelmi bántalmazás

[2] WHO: https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/child-maltreatment

Ez akkor történik, amikor a gyereket olyan módon bántják, ami árt az érzelmi jóllétének vagy egészséges fejlődésének. Ilyen például, ha a gyerek értéktelennek vagy szerethetetlennek érzi magát, ha túl nagy elvárásokat támasztanak vele szemben, megfélemlítik, megalázzák, zaklatják, vagy egyszerűen figyelmen kívül hagyják.

Az érzelmi bántalmazás jelei lehetnek:

- Hirtelen hangulatváltozások, viselkedési problémák;
- Alvási és étkezési nehézségek, szorongás, öngyilkosságra utaló gondolatok;
- Az önmegnyugtatás hiánya, alacsony önértékelés, bizalomhiány;
- Túlzott barátságosság idegenekkel szemben;
- Elszigetelődés a szülőktől, környezetében lévő emberektől (pl. kortársak, bizalmi felnőttek);
- Félelem bizonyos személyek közelében;
- A gyerek elmondja, hogy lelkileg bántották vagy szavakkal megalázták.

3. Szexuális bántalmazás

Szexuális bántalmazás történik, amikor egy felnőtt vagy idősebb gyerek visszaél a bizalommal vagy hatalmi helyzetével, és arra kényszeríti vagy manipulálja a gyereket, hogy szexuális tevékenységben vegyen részt – akár fizikai érintkezéssel, akár szexuális viselkedésre való ösztönzéssel, pornográfia megtekintésére való kényszerítéssel.

A szexuális bántalmazás jelei lehetnek:

- A gyerek kerül bizonyos embereket vagy helyeket;
- Olyan szexuális viselkedést mutat, ami nem megfelelő az életkorához;
- Alvási problémák, rémálmok;
- Visszahúzódás a kortárs kapcsolatokból;
- Változik az étvágya, testsúlya csökken vagy nő;
- Fizikális jelek: vizelet-, illetve széklettartási problémák; rendszeresen visszatérő gombás megbetegedések; főleg kiskorban rendszeres, akár önkéntelen maszturbáció; mindezek mellett kék foltok, harapás-, karmolásnyomok is felfedezhetőek a gyereken általában a ruhával takart testrészein;
- Hangulatingadozások, depresszió, szorongás;
- Szégyenérzet, önvád, alacsony önértékelés;
- Nem bízik a felnőttekben;
- Nehézségei vannak a tanulásban, nem tud jól koncentrálni;
- Önromboló viselkedést mutathat (például alkohol- vagy drogproblémák, evészavarok, veszélyes viselkedés);
- Elhanyagolja a külső megjelenését, hirtelen változás tapasztalható a tisztálkodásban;
- A gyerek elmondja, hogy szexuálisan zaklatták vagy bántalmazták.

4. Elhanyagolás

Elhanyagolásról akkor beszélünk, ha a gondozó nem biztosítja a gyerek alapvető szükségleteit – például egészségügyi ellátást, oktatást, táplálkozást, lakhatást, érzelmi támogatást vagy biztonságot –, és ez károsan hat a gyerek jóllétére, vagy veszélyezteti azt.

Az elhanyagolás jelei lehetnek:

- Állandó éhség, étel eltulajdonítása;
- Rossz higiénia, ápolatlanság;
- Az oltások elmaradása[3];
- Folyamatos fáradtság;
- Kezeletlen egészségügyi problémák;
- Figyelmen kívül hagyott tanulási nehézségek;
- Lelki fejlődés elmaradása.

C. Veszélyeztetés

A gyerek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődésének bármilyen körülmény általi akadályozása vagy gátlása.

Testi fejlődés veszélyeztetése: fizikai bántalmazás, éheztetés
Értelmi fejlődés veszélyeztetése: oktatási elhanyagolás
Erkölcsi fejlődés veszélyeztetése: gyerek jelenlétében zajló erőszakos/szexuális cselekmények
Érzelmi fejlődés veszélyeztetése: rendszeres megalázás, megfélemlítés, elhanyagolás

Kiemelt veszélyeztetés fogalma:

Kiemelt veszélyeztető okra utaló körülmény észlelésekor mérlegelés nélküli jelzési kötelezettsége van a jelzőrendszer tagjainak, melyet legkésőbb három munkanapon belül kötelesek megtenni.[4]

a) a gyermek szexuális bántalmazására utaló körülmények közül,

aa) a gyermek testnyílásainak nem baleseti eredetű, külső behatás okozta sérülése,
ab) a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermek várandóssága, ideértve azt az esetet is, amikor a tizennegyedik életévét betöltött várandós gyermek esetében megállapítható, hogy a születendő gyermek fogantatására a tizennegyedik életév betöltése előtt került sor,
ac) ha a gyermek vagy közeli hozzátartozója tizennyolcadik életévét betöltött személy által elkövetett szexuális abúzusról számol be,

b) a gyermek fizikai bántalmazására utaló körülmények közül a nem baleseti eredetű, az érintettek által elmondottakkal nem összeegyeztethető eredetű, külső behatás okozta

ba) súlyos sérülés,

[3] 15/1998.(IV.30) NM rendelet 11/A §. cb) pontja kiemelt veszélyeztetések közé sorolja a kötelező védőoltás beadásának megtagadását.
[4] 1997. évi XXXI. törvény 17. § (4)

bb) többszörös, különböző időben keletkezett, a gyógyulás különböző stádiumait mutató sérülés,

bc) többszörös törések egyidejű jelenléte,

c) a gyermek súlyos elhanyagolására utaló körülmények közül,

ca) ha a gyermek törvényes képviselője kifejezetten megtagadja az együttműködést az egészségügyi alapellátást nyújtó szolgáltatóval,

cb) kötelező védőoltás beadásának megtagadása,

cc) a gyermek súlyos fokú alultápláltsága, illetve a harmadik életévét be nem töltött gyermek esetében a gyermek egészségét veszélyeztető ellátatlansága,

d) a gyermek által megkísérelt öngyilkosság, ha a gyermek még nem részesül egészségügyi ellátásban, gyermekjóléti alapellátásban vagy gyermekvédelmi szakellátásban, illetve pszichés megsegítésben.

Veszélyeztetés jelei lehetnek:

- Félelem,
- Visszahúzódás,
- Bizalmatlanság,
- Szorongás,
- Érzelmi zavarok,
- Fejlődési problémák.

D. Intézményi-/ rendszerabúzus

A gyerekek védelmét, fejlődését szolgáló intézmény, vagy rendszer nem teljesíti kötelességeit a gyerek érdekében, vagy éppen ront a helyzetén, például a bántalmazással kapcsolatos ügyek kezelése vagy a gyerek fejlesztésének biztosítása terén. Ilyen lehet, ha az intézmény nem kezeli a bántalmazást, vagy a sajátos nevelési igényű vagy fogyatékossággal élő gyerekeket kirekesztik.

Az intézményi abúzus jelei lehetnek:

- Érzelmi zavarok;
- Bizalomvesztés az intézményekkel, ott dolgozókkal szemben
- Szorongás;
- Fejlődési lemaradás, tanulási nehézség.

Általános rizikótényezők lehetnek:

- anyagi problémák,
- szülő alacsony iskolai végzettsége,
- mentális betegség a családban,
- alkoholizmus, szerhasználat és más függőség,
- konfliktusos családi légkör,
- munkanélküliség,
- „nem kívánt” gyerek,
- felbomlott házasságok, családi kapcsolati zavarok.

A bántalmazási formák jelei összefüggnek és gyakran átfedésben vannak, ezért

az ilyen esetek megfelelő kezelése szempontjából az a legfontosabb, hogy a Koncepció alkalmazók köre minden esetben képes legyen felismerni a jeleket, amelyek arra utalnak, hogy az érintett gyerekkel nem megfelelően bánik a környezete, ezért meg kell tenni a szükséges lépéseket.

C. Munkavállaló, megbízott: Budaörs Város gyermekvédelmi jelzőrendszerének tagjai, valamint, bármely munkáltató által foglalkoztatott, Budaörs területén tevékenykedő munkavállaló, megbízott, gyakornok, önkéntes, vagy más jogviszonyban foglalkoztatott személy, aki munkája során gyerekekkel dolgozik, vagy akár közvetlenül, akár közvetett módon gyerekekkel kerülhet érintkezésbe, továbbá mindenki, aki a gyerekekkel kapcsolatos személyes, érzékeny és bizalmas információkat ismerhet meg és kezel (pl.: védőnők, pedagógusok, gyermekorvosok, háziorvosok, óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztensek, gyermekvédelmi szakemberek, hivatali dolgozók, rendőrök).

Alapelvek

A gyerekek iránti elkötelezettség

Budaörs Város Önkormányzatának minden munkavállalója, fizetett és nem fizetett megbízottja vagy önkéntese elkötelezett a jelen Koncepcióban foglaltak betartása mellett, tevékenységét az abban deklaráltakkal összhangban végzi. A Koncepcióban foglaltak megsértését minden esetben komolyan kell venni, az ilyen esetek egyetlen esetben sem maradhatnak következmények nélkül.
Fentieken túl az Önkormányzat - a következő fejezetben kifejtésre kerülő – meghatározott eljárásokat fogadott el az alábbiak biztosítása és előmozdítása érdekében:

a) **A gyermekbántalmazás megelőzése**: A gyermekbántalmazás kockázatának csökkentésére való törekvés a tudatosságnövelésen és a jó gyakorlatok kialakításán keresztül, valamint a gyerekek védelme érdekében történő minden lehetséges pozitív lépés megtétele.

b) **A gyermekbántalmazás és veszélyeztetés jelzése**: Annak biztosítása, hogy minden gyerekekkel foglalkozó intézmény és egység munkavállalója és megbízottja ismerje meg a gyerekek védelme érdekében teendő szükséges lépéseket és folyamatokat, valamint az aggodalomra okot adó körülmények kivizsgálásában és a vonatkozó eljárások lefolytatásában illetékes személyek és intézmények kilétét.
Annak biztosítása továbbá, hogy a gyerekekkel foglalkozó intézmények és egységek képviselői részt vegyenek a kötelező éves jelzőrendszeri tanácskozásokon, szakmaközi képzéseken, találkozókon és egyéb, a gyermekvédelmi együttműködést szolgáló szakmai fórumokon.

c) **A gyerekek elleni visszaélésekre való adekvát reagálás:** A gyerekek jóllétét veszélyeztető körülmények felmerülése esetén a támogatásukat és védelmüket szolgáló intézkedések melletti erős elköteleződés, a jelzésre okot adó körülményt észlelő személyek támogatása, a megfelelő vizsgálatok lefolytatása és az eljárásban részt vevő személyekkel és szervekkel, kiemelten az Esély Szociális

Társulás Szociális és Gyermekjóléti Központ Család és Gyermekjóléti Szolgálattal történő együttműködés, valamint minden lehetséges intézkedés megtétele, amely a hasonló esetek megismétlődésének esélyét csökkenti.

d) Az intézményekben a gyerekek biztonságának, jólétének és egészséges fejlődésének megőrzése közös felelősség. **A hatékony gyerekvédelem alapja az együttműködés a jelzőrendszeri tagok**: a gyerekekkel foglalkozó intézmények, az önkormányzat és minden gyerekekkel kapcsolatban álló helyi szervezet **között**. Az együttműködés célja az információk folyamatos és kölcsönös áramoltatása, a megfelelő tájékoztatás, valamint a közös gondolkodás és szakmai párbeszéd lehetőségének megteremtése. Ez elősegíti a felmerülő nehézségek közös elemzését, a problémák pontosabb felismerését, és hozzájárul a leghatékonyabb megoldási módok megtalálásához. A gyerekek védelme érdekében kiemelt jelentőségű az intézményen belüli együttműködés és a külső szakemberekkel való kapcsolattartás.

e) **Képzések biztosítása a Gyermekvédelmi Koncepció és jelzőrendszeri kötelezettségek terén meglévő tudatosságnövelés érdekében:** Az Önkormányzat részéről annak biztosítása, hogy minden gyerekekkel foglalkozó intézmény és egység munkavállalója és megbízottja tudomására jusson, hogy a jelen Koncepcióban - és a további releváns szabályokban - lefektetett előírásoknak köteles megfelelni. A képzések akár online is biztosíthatóak. Az Önkormányzat biztosítja, hogy a Koncepcióhoz kapcsolódó online tananyag minden gyerekekkel foglalkozó intézmény és egység munkavállalójához és megbízottjához eljusson.

Az alkalmazandó jogszabályok és előírások betartása

Az Önkormányzat minden alkalmazottja és megbízottja köteles munkája során a vonatkozó nemzetközi és hazai jogszabályoknak, így kifejezetten:

- Az ENSZ Gyermekjogi Egyezménynek (kihirdette: 1991. évi LXIV. törvény),
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvénynek,
- A Gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) évi Kormányrendeletnek,
- A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvénynek,
- A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvénynek,
- A Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvénynek,
- Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvénynek,
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és módosításairól szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendeletnek,
- A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézmények szakmai feladatairól szóló 5/1998. (IV. 30.) NM rendeletnek,
- A család- és gyermekjóléti szolgáltatás által működtetett észlelő- és jelzőrendszer folyamatairól szóló Protokoll aktuális kiadásának,
- A gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer működésére vonatkozó módszertani útmutatók és egységes elveknek,

az egyéb előírásoknak, továbbá a jelen Koncepcióban foglaltaknak megfelelően tevékenykedni.

Utánkövetés és felülvizsgálat

Az Önkormányzat 2 évente felülvizsgálja a Koncepciót, beszerzi a releváns információkat és felülvizsgálja a gyermekekkel kapcsolatos eljárási protokolljait, szabályzatait és gyakorlatát az esetleges hiányosságok feltárása és orvoslása, valamint a releváns jogszabályi változásoknak való megfelelés érdekében.

Gyerekek védelmére vonatkozó eljárások:

A gyerekek védelmének segítése, a gyermekbántalmazás megelőzése

Kockázatok minimalizálása

- Alapvetően a *"több felnőtt*" szabály betartására kell törekedni. Minden olyan helyzetben, ahol gyerekek jelen vannak két, vagy több felnőtt jelenléte csökkenti a gyermekbántalmazás lehetőségét. Törekedni kell arra, hogy felnőtt ne maradjon négyszemközt gyerekkel, kivéve, ha az a munkakör vagy a gyerek érdeke miatt indokolt.

Gyerekekkel kapcsolatos alapelvek

Az Önkormányzat és a gyerekekkel foglalkozó intézmények minden munkavállalója és megbízottja, valamint mindenki, aki akár közvetlenül, akár közvetett módon gyerekekkel kerülhet érintkezésbe vállalja, hogy:

- Nem alkalmaz erőszakot, vagy testi fenyítést, büntetést. A gyerekekkel szembeni erőszak és rossz bánásmód minden formáját kerülik.
- Tiszteletben tartja a gyerekek jogait és méltóságát, valamint betartja az őt foglalkoztató intézmény működését szabályozó dokumentumokban (például házirend, munkaköri leírás) rögzített elveket és előírásokat.
- Fontosnak tartja, hogy a gyerekek megfelelő tájékoztatást kapjanak, megismeri a véleményüket, és – életkoruknak megfelelő módon – bevonja őket az őket érintő döntésekbe.
- Olyan biztonságos környezetet alakít ki, ahol a gyerekek bátran kérdezhetnek, jelezhetik problémáikat, és visszajelzést adhatnak.
- A gyerekek minden jelzését komolyan veszi, és az érvényben lévő útmutatók és szabályzatok szerint jár el.
- Törekszik a partneri, együttműködő kapcsolatra a gyerekek környezetében lévő felnőttekkel – így különösen a szülőkkel, rokonokkal, pedagógusokkal és más intézmények szakembereivel.

A fent felsorolt lista a legfontosabb vagy legnagyobb kockázatú eseményekre tér ki, és nem jelent teljeskörű felsorolást. Az Önkormányzat és a gyerekekkel foglalkozó

intézmények minden munkavállalójának és megbízottjának, valamint mindenkinek, aki akár közvetlenül, akár közvetett módon gyerekekkel kerülhet érintkezésbe mindenkor el kell kerülniük a jelen felsorolásban nem szereplő, de általuk veszélyeztetőnek, vagy a gyerek jólléte, biztonsága szempontjából kockázatosnak ítélt magatartásokat.

Munkatársak felvétele

Az Önkormányzat vállalja, hogy a Koncepciót és az ahhoz tartozó online tananyagot minden gyerekekkel foglalkozó intézményhez eljuttatja annak érdekében, hogy minden szerződéses jogviszony esetén, amikor az intézmények megbízást, munkaviszonyt vagy nem fizetett viszonyt létesítenek, a „Gyermekvédelmi Koncepció" és így a Magatartási Kódex[5] a szerződés kötelező melléklete legyen.
A munkatársak felvételére vonatkozó ajánlás a 7. számú mellékletben található.

Titoktartás és biztonságos adatkezelés

Az intézmények a gyerekek és családjaik személyes adatait a hatályos adatvédelmi jogszabályoknak, különösen a GDPR előírásainak megfelelően kezelik. A munkavállalók és megbízottak minden esetben bizalmasan kezelik a gyermekekkel és családjaikkal kapcsolatban tudomásukra jutott adatokat, azokat - a gyermekek jólétét és védelmét elősegítendő - kizárólag az arra illetékes személyekkel és szervekkel osztják meg, amennyiben az a gyerek mindenek felett álló érdekét szolgálja. Az eljárások során továbbá a szükséges információk rendelkezésre bocsátása érdekében együttműködnek a hatóságokkal. Az információ megosztásának ezen kívül minden esetben a megosztás céljához kell igazodnia, kizárólag biztonságos, hivatalos csatornákon keresztül kerülhetnek megosztásra, az átadott információknak pedig lehetőség szerint egyértelműnek és a lehető legfrissebbnek kell lenniük. Minden szenzitív információt kötelesek továbbá kellő komolysággal, szakszerűen és a vonatkozó előírásoknak megfelelően kezelni.

Az intézmények maguk szabályozzák a képek és felvételek készítésének, valamint a mobilhasználat szabályait.[6]

Felismerés, reagálás és jelzés

A bejelentési folyamat felvázolja azokat a kötelességeket, amelyeket bármely gyermekbántalmazással kapcsolatos aggodalom jelzése és kezelése során be kell tartani. A folyamat védelmet nyújt az Önkormányzat munkatársai, Budaörs Város gyerekekkel foglalkozó intézményeinek, egységeinek munkatársai és megbízottjai számára abban az esetben is, ha ellenük alaptalan vádakat emelnek, mert minden bejelentésnek következménye kell, hogy legyen.

[5] 1.Sz. Melléklet: Magatartási Kódex
[6] A 5. Sz. Melléklet: Útmutató intézményeknek a gyerekek online biztonságáról, fotók készítéséről és felhasználásáról abban segít a gyerekekkel foglalkozó intézményeknek, hogy a gyerekekről készült fotók és videók készítésekor és felhasználásakor tiszteletben tartsák a gyerekek jogait, és erősítsék az online biztonságukat.

Jelzések

Intézményen belüli jelzés

Amennyiben egy gyerekkel kapcsolatban olyan változás tapasztalható, amely nem veti fel a bántalmazás gyanúját, de indokolttá teszi az aggodalom megosztását. Az adott intézményen belüli jelzés tartalmazza, hogy mit észlelt, látott, tapasztalt a jelzést tevő.

Gyermekvédelmi jelzés

Gyermek veszélyeztetettsége esetén jelzést kell tenni a területileg illetékes család- és gyermekjóléti szolgáltató felé, illetve a gyermek bántalmazása, súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén hatósági eljárást kell kezdeményezni a gyámhivatal vagy a rendőrség megkeresésével.

Első lépésként az észlelt problémáról intézményen belüli jelzést kell tenni. Az eset megismerését és belső egyeztetést követően – amennyiben indokolt – az intézmény erre kijelölt munkatársa gyermekvédelmi jelzést tesz a megfelelő hatóság felé. Amennyiben azonban az észlelő személy nem tud, vagy nem kap megfelelő támogatást az intézményen belül, közvetlenül is jogosult gyermekvédelmi jelzést tenni.

A jelzés tartalmazza, hogy mit észlelt, látott, tapasztalt a jelzést tevő. Nem kell bizonyítani vagy feltételezésekkel élni. Ha vannak megérzések vagy benyomások, ezeket is le lehet írni, de a jelzésben el kell különíteni tisztán a tényeket a feltételezésektől.

Jelzőrendszeri tagok

A jelzőrendszeri tagok valamennyien kötelesek gyermekvédelmi jelzéssel élni gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgáltatónál. Hatósági eljárást kötelesek kezdeményezni gyermek bántalmazása, súlyos elhanyagolása, vagy más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén a gyámhivatal vagy a rendőrség megkeresésével. Ha egy jelzőrendszeri tag a törvényben meghatározott jelzési és egyéb kötelezettségeinek nem tesz eleget, fegyelmi felelősségre vonható a munkáltató által, kiemelt veszélyeztető ok esetén az elmaradt jelzés miatt büntetőeljárás is indítható ellene.

Eljárásrend probléma észlelése esetén

Egyértelmű feladatok és eljárásrend

A gyerekek biztonsága érdekében alapvető, hogy minden munkavállaló pontosan tudja, mi a teendő, ha egy gyerekkel kapcsolatban aggodalom merül fel.

1. Azonnali intézkedést igénylő eset: kiemelt veszélyeztető ok esetén

(Például: bántalmazásból eredő sérülés, szexuális abúzus, súlyos elhanyagolás)

Azonnali teendők:

- rendőrség értesítése,
- a gyámhivatal bevonása (Budakeszi Járási Hivatal Gyámügyi Osztálya),
- telefonos jelzés a gyermek lakóhelye szerint illetékes család- és gyermekjóléti szolgálat felé (szükség esetén készenléti számon a HÍD Szociális, Család és Gyermekjóléti Központ és Szolgálatnál),

- a jelzés 24 órán belüli írásos megerősítése.

Kiemelt veszélyeztetés esetén a jelzést haladéktalanul meg kell tenni.

2. Bántalmazás gyanúja esetén

Az adott intézmény vezetője, vagy a gyermekvédelmi felelős **hivatalos gyermekvédelmi jelzést tesz** az Esély Szociális Társulás Szociális és Gyermekjóléti Központ Család és Gyermekjóléti Szolgálat felé, valamint szükség esetén a gyámhivatal felé.

A jelzést az esetjelző lapon (3., vagy 4. számú melléklet) kell rögzíteni.

Kétféle jelzőlap létezik:

- **nyílt**, ahol a jelző személye ismert,
- **zárt**, ahol a jelző adatai nem kerülnek nyilvánosságra.

Zárt jelzés indokolt lehet bántalmazás vagy súlyos elhanyagolás esetén, különösen, ha a jelző személye fenyegetettségnek lehet kitéve.

A család- és gyermekjóléti szolgálat a bántalmazásról vagy súlyos elhanyagolásról érkezett jelzések küldőjének adatait külön kérés nélkül is zártan kezeli.

Amennyiben a gyermek nem Budaörsön él, akkor a lakóhely szerint illetékes szolgálat és hatóság felé kell a jelzést megküldeni.

Abban az esetben, ha a munkavállaló nem közvetlenül tesz jelzést, hanem az intézményvezetőn vagy a gyermekvédelmi felelősön keresztül:

- kiemelt veszély esetén haladéktalanul,
- egyéb esetben legkésőbb három munkanapon belül kell megtenni a jelzést.

A gyermekjóléti szolgálat a jelzést követően 15 napon belül visszajelzést ad.

3. Intézményen belüli jelzés esetén

Amennyiben a gyermekkel kapcsolatban olyan változás tapasztalható, amely nem veti fel a bántalmazás gyanúját, de indokolttá teszi az aggodalom megosztását. Ilyen esetben **intézményen belüli jelzés**t érdemes tenni, ez még nem a hivatalos gyermekvédelmi jelzés.

Folyamat:

1. Jelzés szóban vagy írásban a gyermekvédelmi felelős vagy az intézményvezető felé.
2. Eset kivizsgálása, információgyűjtés.
3. Szükség esetén esetmegbeszélés összehívása.
4. Szülők tájékoztatása – amennyiben ez nem veszélyezteti a gyermeket.
5. Dokumentálás.
6. Szükség esetén hivatalos gyermekvédelmi jelzés megtétele.

Bizonyos esetekben a szülőkkel történő egyeztetés során megállapítható, hogy nem áll fenn veszélyeztetés, így hivatalos jelzésre nincs szükség.

Dokumentálás:

A jelzést a gyermekvédelmi bejelentő lapon (2. számú melléklet) kell rögzíteni.

⚠ Az ún. Csigaház-protokoll alkalmazása esetén

a bizalmi felnőtt:

- haladéktalanul tájékoztatja az intézmény vezetőjét az esetről és a Csigaház-protokoll alkalmazásáról
- rendszeres egyeztetést szervez az esettel kapcsolatba kerülő munkatársak részére
- 8 nap után informális tájékoztatást nyújt a gyermekvédelmi jelzőrendszer felé, melynek során jelzi, hogy Csigaház-protokollt alkalmaz az intézmény

Csigaház-protokoll

Lényege, hogy a bizalmi felnőtt addig ne ossza meg mással a rá bízott titkot, és az érintettől se kérje annak megosztását, amíg a gyerek saját maga el nem ért addig a a lelki folyamataiban, hogy erre felhatalmazást tudjon adni.

Természetesen, ha a gyerek testi épsége, szexuális integritása veszélyben van, azonnal lépni kell!

Ezen a folyamaton kell végigkísérni a gyereket és beszélgetni a vele, hogy megérthesse, kiket lenne érdemes bevonni a helyzet kezelésébe, és miért van jelentősége annak, hogy a történtekről vele is beszéljen.

Fontos, hogy a gyereknek legyen elég információja és ideje ahhoz, hogy megértse és felkészüljön arra, ami a történetének a megosztása után történhet, vagy történni fog – milyen lehetőségei vannak a helyzet kezelésére, azok milyen beszélgetésekkel, vagy eljárásokkal járhatnak majd.

Akit a gyerek beavatott

- Figyelmesen hallgassa végig a történetet, fogadja el, amit hall
- Biztosítsa arról, hogy jól döntött, hogy megosztotta esetét
- Tájékoztassa arról, hogy az információ nem maradhat teljes titokban
- Tájékoztassa a következő lépésekről
- Tegyen meg mindent az érintett biztonsága érdekében
- Haladéktalanul keresse fel az intézménye gyermekvédelmi felelősét esetkonzultáció céljából, és ügyeljen arra, hogy az érintett gyerek kilétét ne fedje fel addig, amíg az nem feltétlenül szükséges

Miért fontos a jelzés?

Mindannyiunk felelőssége, hogy megszólaljunk azokért, akik nem tudnak kiállni magukért.

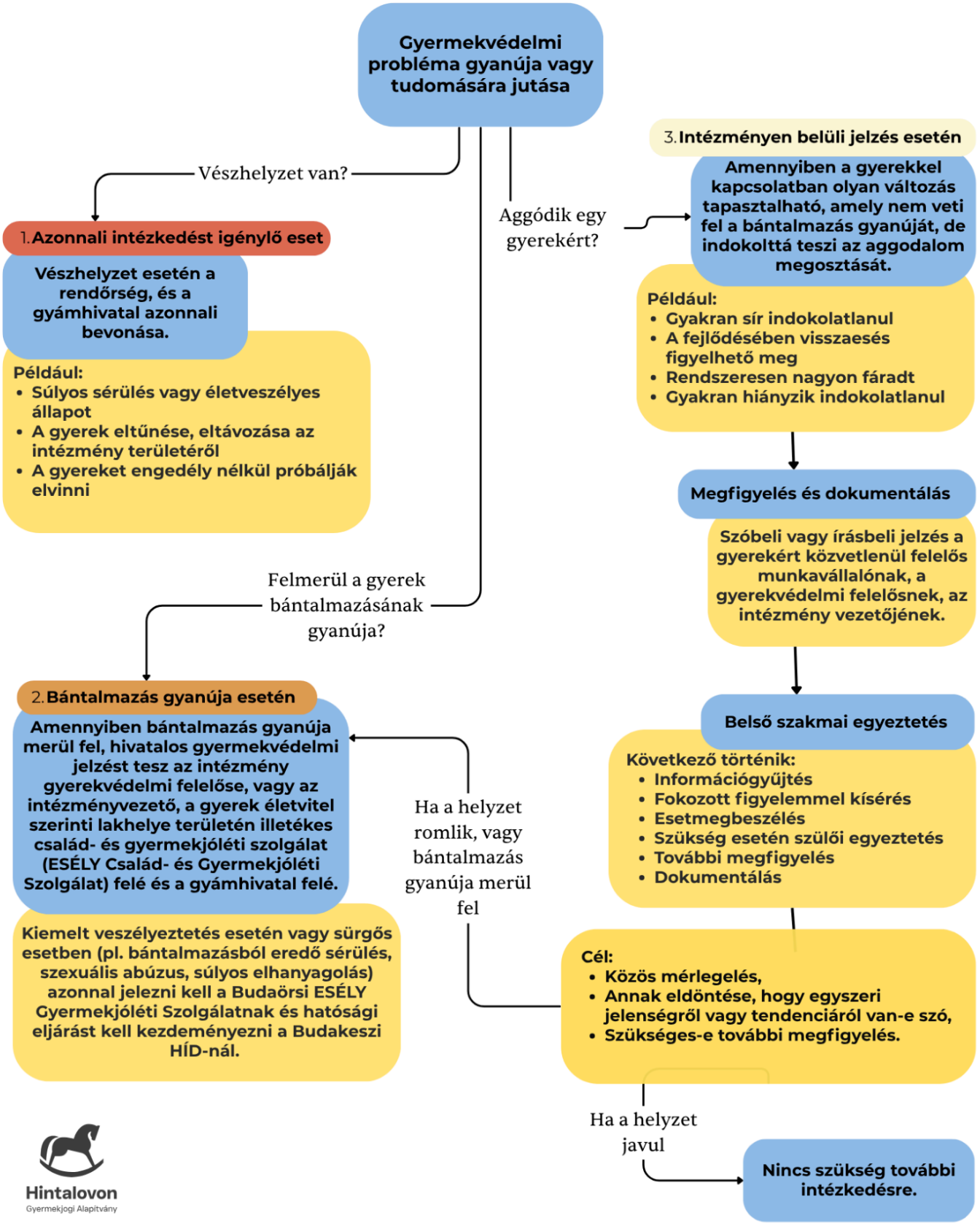
A jelzés:

- nem árulkodás,
- nem rosszindulatú feljelentés,
- hanem a gyermek védelmét szolgáló szakmai és erkölcsi kötelesség.

A hallgatás sok esetben nagyobb kárt okozhat, mint a jelzés.

Bizonytalanság esetén is érdemes legalább intézményen belüli jelzést tenni. Ez nem jelent automatikus hatósági eljárást, hanem szakmai mérlegelést indít el – mindig a gyermek legfőbb érdekét szem előtt tartva.

Útmutató a gyermekvédelmi bejelentés folyamatához

Tudatosság növelése

Az Önkormányzat tisztában van azzal, hogy a tudatosság növelése valamint az oktatás alapvető eszköz a gyermekvédelmi gyakorlatok fejlesztéséhez. Elengedhetetlen, hogy minden gyerekekkel foglalkozó intézmény munkavállalója és megbízottja tisztában legyen a gyermekvédelmi előírásokkal és azok betartására vonatkozó kötelezettségükkel.
Alapvető fontosságú, hogy ezek az információk a gyerekek számára is ismertek legyenek. Ezért az Önkormányzat a Koncepció gyerekverzióját is elérhetővé teszi.

Az Önkormányzat elkötelezett aziránt, hogy a városban gyerekekkel foglalkozó intézményekhez és mindenki számára, aki akár közvetlenül, akár közvetett módon gyerekekkel kerülhet érintkezésbe, illetve a gyerekekkel kapcsolatos információkat ismerhet meg a Koncepciót eljuttassa.

Kommunikációra vonatkozó szabályok

Bármely olyan kommunikációs anyag, amely a gyerekekről készült képeket vagy információkat tartalmaz, meg kell, hogy feleljen a 6. számú mellékletben foglalt iránymutatásoknak és ajánlásoknak.

Mellékletek

1. Sz. Melléklet: Magatartási Kódex

A Gyermekvédelmi Koncepcióhoz kapcsolódó kötelezettségvállalási nyilatkozat

Az Önkormányzat, vagy Budaörs Városában gyerekekkel foglalkozó intézmény munkatársaként, megbízottjaként vállalom, hogy:

- tiszteletben tartom a gyerekek jogait, hátterét, kultúráját és hitét;
- az Önkormányzat, vagy Budaörs Városában gyerekekkel foglalkozó intézmény képviseletében eljáró személyként feladatomnak megfelelő magatartást mutatok;
- követem a gyerekek biztonságára vonatkozó szervezeti szabályokat és iránymutatást az Budaörsi Gyermekvédelmi Koncepciónak megfelelően;
- tartózkodom gyerekek, fiatalkorúak jelenlétében a szexualizáló viselkedéstől (pl.: vicc mesélés, kétértelmű megjegyzések);
- akkor érintem meg a gyereket, amikor a fizikai vagy érzelmi jólléte indokolja, ezt olyan formában teszem, hogy az ne sértse a testi integritáshoz való jogát és biztonság érzetét;
- tiszteletben tartom a gyerek magánéletét, és nem pletykálok a gyerek magánéletét érintő, tudomásomra jutott információkról;
- nem készítek fényképeket gyerekekről, a gyerek, ill. törvényes képviselője előzetes engedélye nélkül;
- gondoskodom róla, hogy gyerekek által tett jelzés minden esetben figyelembe legyen véve, jelentésre és rögzítésre kerüljön;
- figyelmet szentelek a gyerekek mondanivalójának és megfelelő módon reagálok rá;
- nyílt kommunikációt ösztönzök minden gyerek között;
- ha egy gyerekkel kapcsolatban bántalmazás vagy erőszak gyanúja merül fel, fokozottan odafigyelek arra, hogy magatartásommal ne fokozzam a gyerek „áldozat-érzését”;
- jelentek minden olyan lehetséges esetet, amikor az önkormányzat munkatársai, képviselői vagy az általuk megbízott személyek a Magatartási Kódexet megszegik, amint azt tudomásomra jut.

Kijelentem, hogy:

- Mindent elkövetek, hogy a szükségesnél több időt ne töltsek kettesben egy gyerekkel sem.[7]
- Soha nem fogok testi büntetést alkalmazni. A gyerekekkel szembeni erőszak és rossz bánásmód valamennyi formáját kerülöm.

[7] A szükségesnél több idő fogalmát az intézmények saját berendezkedésükhöz szabják, előzetes egyeztetés alapján.

- Soha nem provokálom, zaklatom a gyereket semmilyen módon. Nem alázom meg, és nem sértem meg a jogait. Nem csorbítom a gyerek önbizalmát.
- Soha nem fogok olyan nyelvezetet vagy viselkedésmódot használni, amely megfélemlítheti, zavarba hozhatja vagy megalázhatja a gyereket. Tartózkodom a helytelen, meg nem engedhető, a gyereket szexualizáló, lealacsonyító, vagy őt tárgyként kezelő testi kontaktustól.
- Soha nem fogok a gyerekekkel szemben törvénytelen, veszélyes és bántó tevékenységet kezdeményezni, abban részt venni.
- Soha nem létesítek szexuális kapcsolatot 18 éven aluli személlyel. A tévedés a gyerek korával kapcsolatban nem jelent felmentést.
- Soha nem fogok szexuálisan provokatív játékokat kezdeményezni, vagy engedélyezni a gyerekek részvételével.
- Soha nem diszkriminálom a gyerekeket. Minden gyereket egyenlőnek fogadok el, és ügyeiket megkülönböztetés nélkül kezelem.
- Soha nem készítek képmást, videófelvételt vagy hangfelvételt saját célra gyerekekről.
- Soha nem osztok vagy mutatok meg pornográf felvételt gyerekeknek.
- Soha nem teszek közzé olyan képmást, amelyen a gyerek meztelen vagy nem megfelelően van felöltöztetve.

Elfogadom, hogy a jelen szabályzatban foglalt magatartási szabályok csak a legfontosabb vagy legnagyobb kockázatú eseményekre térnek ki, és nem jelentenek teljeskörű felsorolást. Elfogadom, hogy a jelen felsorolásban nem szereplő, de általam veszélyeztetőnek, vagy a gyerek jólléte, biztonsága szempontjából kockázatosnak ítélt magatartásokat sem valósítom meg.

Budaörs, ……

...……..……
Aláírás

2.Sz. Melléklet: Gyermekvédelmi bejelentő lap

Gyermekvédelmi jelzések esetén a jelentést tevő a Gyermekvédelmi bejelentőlapon keresztül dokumentálja az esetet.

A bejelentés felvételekor a gyermek számára lehetőséget kell biztosítani, hogy kérdezés nélkül, egybefüggően mondja el, hogy mi történt vele. A gyermek meghallgatásakor tekintettel kell lenni a korára, értelmi és érzelmi állapotára, valamint a szükségleteire.

Ezt a bejelentési lapot nem a gyerek jelenlétében kell kitölteni, hanem utána. Amennyiben egynél több gyermek/fiatalkorú érintett az esetben, kérjük gyerekenként/fiatalkorúnként egy űrlapot töltsön ki.

A gyermek neve Elérhetősége: Hozzátartozó elérhetősége: Milyen programon vett részt az érintett gyerek:	**Az eset dátuma:**
Bejelentést tevő neve és pozíciója, elérhetőségei:	
Az eset körülményei (mit, mikor és hol észlelt; volt-e valaki a gyerekkel, és ha igen, ki; a sérülés vagy viselkedés természete, jellege; mit mondott a gyerek; a bejelentő mit mondott; tanúk; volt-e más felnőtt bevonva, ha igen, mit mondtak)	
Milyen lépések történtek? (milyen lépéseket és ki tett; vannak-e az eset kezelésére vonatkozó javaslatok)	
Dátum:	
Bejelentő aláírása:	

3. Sz. Melléklet: ESÉLY Zárt Esetjelző Lap bántalmazás, elhanyagolás esetén

ESÉLY SZOCIÁLIS TÁRSULÁS
SZOCIÁLIS ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT
CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLAT

ESETJELZŐ LAP

bántalmazás, elhanyagolás esetén

A Gyvt. 17. § (2a) bekezdése alapján a gyermek(ek) bántalmazására, elhanyagolására vonatkozó jelzést vagy kezdeményezést tevő intézmény illetve személy adatait erre irányuló külön kérelem hiányában is zártan kell kezelni.
Kérjük, hogy a törvényi rendelkezés betartását szemelőt tartva a jelzőlapot úgy töltse ki, hogy a jelző személyre/intézményre utaló adatok, információk csak az elkülönített – zártan kezelendő – részen jelenjenek meg. Ezen adatokba csak a gyermekvédelem szakemberei illetve a hatóság nyerhet betekintést.

A jelzett személy, gyermek(ek) neve: .....
Születési hely, dátum: .....
Anyja neve: .....
Lakcím / tartózkodási hely: .....
TAJ szám: .....

A szülő, gondviselő neve, címe, telefonszáma, elérhetősége: .....
.....
.....
A jelzés oka, az érzékelt probléma leírása: .....
.....
.....

Zártan kezelendő adatok!

Tett-e valamit a jelzést küldő a probléma megoldása érdekében? Ha igen mit? .....
.....
.....
.....

Milyen megoldást lát szükségesnek a gyermek(ek) számára? .....
.....
.....

Javasolt ellátás/intézkedés (jelölje a megfelelőt!):
alapellátás védelembe vétel ideiglenes hatályú elhelyezés nevelésbe vétel

A jelzést küldő neve:/megnevezése és elérhetősége: .....
.....
.....

Dátum:

.....
aláírás

2040 Budaörs, Szivárvány u. 3. Pf. 102.
☎ (06-23) 423-100, (06-23) 428-677 E-mail cím: gyermekjolet@eselytarsulas.hu

4. Sz. Melléklet: ESÉLY Nyílt Esetjelző Lap

ESÉLY SZOCIÁLIS TÁRSULÁS
SZOCIÁLIS ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT
CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLAT

ESETJELZŐ LAP

A jelzést küldő neve, elérhetősége: .....
.....

A jelzett személy, gyermek(ek) neve: .....
Születési hely, dátum: .....
Anyja neve: .....
Lakcím / tartózkodási hely: .....
TAJ szám: .....
Gyermek esetében a szülő, gondviselő neve, címe, telefonszáma: .....
.....

A jelzés oka: .....
.....
.....

Mit tett a jelzést küldő a probléma megoldásának érdekében? .....
.....
.....
.....
.....

Miben kérik a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat segítségét? .....
.....
.....
.....
.....

Dátum:

.....
aláírás

2040 Budaörs, Szivárvány u. 3. Pf. 102.
☎ (06-23) 423-100, (06-23) 428-677 E-mail cím: gyermekjolet@eselytarsulas.hu

5. Sz. Melléklet: Útmutató intézményeknek a gyerekek online biztonságáról, fotók készítéséről és felhasználásáról

Ez az útmutató segítséget nyújt az intézményben dolgozóknak és a szülőknek abban, hogyan kezeljék felelősen és tudatosan a gyerekekről készült fotókat és videókat, és hogyan biztosítsák az online világban is a gyerekek védelmét.

Célunk, hogy a gyerekek jogait tiszteletben tartva minimalizáljuk az online tér kockázatait és a digitális lábnyomukat.

1. A gyerekek jogai és adatvédelem

Minden gyereknek joga van a magánélethez és a biztonsághoz, ebbe beletartozik az is, hogy tiszta keretei legyenek annak, hogy mikor készül róla fénykép, illetve, hogy a róla készült fényképeket és videókat ki és hogyan használhatja fel.

- **A gyerek legfőbb érdeke az elsődleges szempont.**
- **A gyerekek képmása személyes adat**, amelynek kezelése a szülők engedélyéhez kötött.
- **A szülői hozzájárulás bármikor visszavonható.**

Jogszabályi háttér:

- Az ENSZ Gyermekjogi Egyezménye
- GDPR (Európai Adatvédelmi Rendelet)
- 2013. évi törvény a Polgári Törvénykönyvről
- 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról

2. Fotó- és videókészítés intézményi környezetben

Általános alapelvek:

- A gyerekekről kizárólag az intézmény hivatalos eszközével készülhet felvétel.
- A felvételek elkészítéséhez és felhasználásához a szülők előzetes és a felhasználás módját pontosan meghatározó írásos engedélye szükséges.
- Az elkészült képeket az intézmény csak biztonságos (jelszóval védett, lehetőleg belső) felületeken oszthatja meg (Pl. Google Drive).
- Az intézmény a saját felületein (honlap, nyílt facebook, vagy instagram felület) csak olyan módon használhatja fel a gyerekek képeit, hogy azokon csoportosan szerepelnek, és nem felismerhetőek. Pl. valamilyen aktivitás közben, futás, játék stb.
- **A gyerekekről készült képek nem oszthatók meg nyilvánosan közösségi médiafelületeken.**
- Azokról a gyerekekről, akik a szülői engedély miatt nem szerepelhetnek fotó-, vagy videófelvételen a pedagógusok gondoskodjanak a felvételkészítés ideje alatt. Pl. bevonják őket a fotózás előkészületeibe, vagy olyan feladatot adnak nekik, amelynek köszönhetően nem érzik kirekesztve magukat ebben a helyzetben.

Kerüljük:

- Azoknak a képeknek a nyilvános megosztását, amelyeken a gyerekek felismerhető arccal szerepelnek.

- Fürdőruhás, félmeztelen vagy egyéb módon (pl. alvó, maszatos, síró) sérülékeny helyzetben lévő gyerekekről készült képek készítését.
- A gyerekek túl gyakori fotózását vagy spontán tevékenységének megszakítását a fotózás kedvéért.

Szülői eseményeken készült képek:

- Javasoljuk, hogy azokon az eseményeken, amelyeken a szülő is jelen van, - különösen, amelyeken a gyerekek a szülőknek készítenek műsort (anyák napja, karácsonyi előadás stb.) - a szülő ne használja a saját eszközét felvétel készítésére, hanem élje meg a közös pillanatot a gyerekével. Minden ilyen eseményről az intézmény készít videót, képeket, amelyeket az eseményt követően a közösen használt felületen megoszt a szülőkkel is.

  A szülő által az intézmény területén készített kép vagy videó csak abban az esetben kerülhet online felületre (közösségi oldalakra), ha a felvételen csak a saját gyereke szerepel. Erről előzetesen tájékoztatni kell a szülőket.
- Ha egy eseményen csoportképek készülnek, azokat csak az intézmény hivatalos felületein az előbbiek figyelembevételével lehet elérhetővé tenni.

3. Az online biztonság alapelvei az intézményben

Az online kommunikáció szabályai:

- A gyerekekre vonatkozó információkat csak biztonságos csatornákon szabad megosztani (pl. Kréta).
- **A közösségi médiában (pl. Messenger, Facebook csoportok) személyes adatokat és fényképeket lehetőség szerint ne osszunk meg.**

Munkavállalók felelősségteljes digitális eszközhasználata:

- A csoportszobákban/tantermekben lehalkított állapotban lehet mobiltelefon a munkatársaknál. Hívás esetén a telefont a csoportszobából/tanteremből kilépve használhatják a munkatársak az intézmény által megjelölt idősávban (pl. pihenőidő). Magánhívásokat a csoportszobán/tantermen kívül lehet folytatni, termen belül csak különösen indokolt esetben.
- Óvodában a csoportszobában laptopot, tabletet, mobiltelefon nem lehet használni.
- A pedagógusok saját mobiltelefonjukat és egyéb személyes eszközeiket nem használhatják a gyerekek fotózására, a róluk készült képek tárolására.
- A digitális eszközökön tárolt fotókat és videókat megfelelő biztonsági intézkedésekkel kell védeni (pl. jelszó, titkosítás).

4. Ajánlások a szülőknek

Az intézményi környezetben a gyerekek számára a biztonság, a figyelem és a közvetlen emberi kapcsolatok kiemelten fontosak. Ezért kérjük a szülőket, hogy az intézmény területén figyeljenek a mobiltelefon-használatukra, és tartsák be az alábbi ajánlásokat:

- Kérjük a szülőket, hogy az intézmény épületében ne telefonáljanak!
- Amikor az intézményben tartózkodnak – akár érkezéskor, akár távozáskor –, szánjanak teljes figyelmet a gyerekükre. A közös búcsúzás és az érkezés pillanatai fontos érzelmi biztonságot nyújtanak a kisgyermekek számára..

Gondoljuk át, mielőtt megosztunk egy fotót!

- Kérdezzük meg magunktól: Szeretné a gyerekem, ha ezt a képet felnőtt korában is látná?
- Biztosak vagyunk benne, hogy csak azok férnek hozzá a megosztott felvételekhez, akik szeretnénk, hogy lássák őket?

Ha zárt szülői csoportokat használunk:

- **Ellenőrizzük, hogy kik a tagok!**
- Készítsünk világos szabályzatot arról, mit lehet megosztani és kik lehetnek a zárt csoport tagjai (nagyszülők, nagynénik, nagybácsik, ismeretlen profilok lehetnek-e?). A csoport szabályainak betartását az adminok kísérjék figyelemmel.

Tanítsuk meg a gyerekeknek az online biztonság alapjait!

- Már az óvodás korú gyerekekkel is érdemes beszélgetni arról, hogy milyen helyzeteket érdemes megörökíteni, illetve, hogy a fotók készítése, megosztása nem minden esetben biztonságos.
- Segítsünk nekik megérteni, hogy az internetre feltöltött képeket nagyon nehéz eltávolítani.

A gyerekek biztonsága és jogai mindig elsődlegesek, és minden digitális tartalom kezelése ennek megfelelően történjen!

6. Sz. Melléklet: Ajánlás újságíróknak gyerekek fotózásához, gyerekekről készült felvételek szerkesztéséhez, felhasználásához, gyerekekkel való interjú készítéséhez

Minden gyerekekkel történő interjú **különös figyelmet kíván** a sajtó munkatársai részéről. A jogszabályokban előírt kötelező védelmen (így a képmás, hangfelvétel korlátozott felhasználási lehetőségén, kötelező szülői/gondviselői beleegyezésen) túl fokozott **érzékenységgel,** traumaszenzitív módon kell minden ilyen esetben eljárni.

Az Önkormányzat vállalja, hogy a saját fenntartásában működő sajtóorgánumainak munkatársait ill. az általa felkért / megbízott újságírókat az alábbi alapelvekkel megismerteti, amennyiben munkájuk során gyerekekkel kerülhetnek kapcsolatba:

A média munkatársai számára az alábbi iránymutatásokat érdemes figyelembe venni:

1. Az interjúalany(ok) kiválasztásakor mindig tartsd szem előtt, hogy mi a célod azzal, hogy gyereket vonsz be egy interjúba.
2. Ne használd a gyereket, hanem adj hangot a véleményének.
3. Biztosíts egyenlő lehetőséget az interjúban való részvételben.
4. Mérlegeld, hogy a gyerek személyazonosságának védelme vagy nyilvánosságra hozatala szolgálja-e inkább a gyerek érdekét.
5. Legyél biztos abban, hogy a gyerek és a szülő szabad, önkéntes és valódi, teljes körű információkon alapuló, tájékozott beleegyezését adta az interjúhoz.
6. Előre tájékoztasd a gyereket az interjú menetéről, témájáról.
7. Szánj időt arra, hogy az interjú
8. Ne feledd, hogy minden gyerek eltérően reagálhat egy interjúhelyzetre.
9. Egyeztess a stábbal a gyermekvédelmi szempontokról.
10. Mindig a gyereknek és a történetének megfelelő környezetet biztosíts.
11. Határozd meg az interjú kereteit.
12. Figyelj oda arra, hogy mit és hogyan kérdezel.
13. Tartsd tiszteletben a gyerek véleményét, meggyőződését.
14. Bizonyosodj meg arról, hogy az elkészült beszélgetés, felvétel nyilvánosságra kerülése nem fogja veszélyeztetni a gyereket (se a családjában, se közvetlen környezetében, közösségében).

Alapelvek

1. A gyerekek méltóságát és jogait mindig tiszteletben kell tartani.
2. A gyerekekről szóló híradások és interjúk során külön figyelmet kell fordítani a gyerekjogok érvényesülésére - ideértve a magánélethez való jogot, a véleménynyilvánítás jogát, az őket érintő ügyekben való részvétel jogát, és az erőszak vagy annak veszélye elleni védelemhez való jogot.
3. A gyerekek legjobb érdekének minden esetben érvényesülnie kell.
4. Az őt érintő ügyekben a gyerek véleményét, korára és érettségére tekintettel figyelembe kell venni.
5. Minden híradás esetén egyeztetni kell annak politikai, társadalmi és

kulturális hatásairól a gyerekhez legközelebb állókkal, és azokkal, akik leginkább képesek felmérni a gyerek helyzetét.

6. Nem lehet olyan történetet vagy képet felhasználni, mely a gyereket, testvéreit vagy társait veszélybe sodorhatja, a gyerek személyazonosságát megváltoztatása, eltorzítása, vagy más módon beazonosíthatatlanná tétele esetén sem.

A teljes ajánlás megismerhető a sajtó munkatársainak az alábbi weboldalról letöltve: https://hintalovon.hu/termek/interjukeszites-gyerekekkel/

7. Ajánlás a gyerekekkel foglalkozó intézmények, szervezetek számára a munkatársak felvételére vonatkozó eljáráshoz

A gyerekekkel foglalkozó új munkatársak felvétele a legalkalmasabb időpont arra, hogy egy intézmény/szervezet minimálisra csökkentse a gyermekbántalmazás kockázatát.
A gyerekekkel dolgozó felnőttek nagy többsége biztonságos, támogató környezetet tud kialakítani, amikor a rábízott gyerekekkel dolgozik. A munkakörre jelentkezőkre szánt idő, figyelem, és háttérvizsgálat hozzájárul a gyermekeket érő erőszak és rossz bánásmód megelőzéséhez.
Elengedhetetlen, hogy az intézmény/szervezet alapos biztonsági ellenőrzést végezzen a jelentkező hátterét tekintve legyen az önkéntes, alkalmazott, megbízott, vagy más jogviszonyban foglalkoztatott személy.

Ennek megfelelően, nem alkalmazható az intézmény/szervezet foglalkoztatásában olyan személy:

- aki korábban követett már el kiskorúak sérelmére bűncselekményt. Az intézmény/szervezet mint munkáltató, mindent megtesz annak érdekében, hogy a felvételi eljárás során fényt derítsen ezen információkra. Munkaviszony létesítésekor javasolt 3 hónapnál nem régebbi, speciális tartalmú erkölcsi bizonyítvány[8] leadása.
- aki korábban bántalmazott vagy veszélyeztetett gyereket;
- akiről az előzetes szűrés alkalmával kiderül, hogy munkahelyváltásában része volt gyerekekkel szemben elkövetett bármilyen atrocitás, határátlépés, panasz vagy kifogás.

[8] Lehetőség van ún. speciális tartalomról, vagyis egy konkrét törvényi rendelkezésnek való megfelelésről hatósági erkölcsi bizonyítványt kérni.

8. Sz. Melléklet: Protokoll ajánlás konfliktusban, válásban lévő, vagy elvált szülők gyermekeinek kiadásával kapcsolatban

Ha **nincs bírósági végzés**, amely korlátozza az egyik szülő szülői felügyeleti jogát, akkor:

- mindkét szülő törvényes képviselő,
- mindkét szülő jogosult a gyermek átvételére,
- az intézmény nem dönthet a szülők közötti konfliktusban.

Ha az egyik szülő azt kéri, hogy ne adjátok oda a gyermeket a másik szülőnek, de erről nincs jogerős bírósági határozat, akkor az intézmény nem tagadhatja meg az átadást a másik szülőnek.

Az intézmény kizárólag jogerős bírósági végzés, ideiglenes hatályú elhelyezés, vagy gyámhatósági határozat alapján korlátozhatja az egyik szülő jogait.

Mit tehet a pedagógus?

A pedagógus feladatai:

- semleges maradni a szülők konfliktusában,
- a jogszabályok szerint eljárni,
- a gyermeket mindkét törvényes képviselővel kapcsolatban egyenlően kezelni,
- a gyermek érdekeit szem előtt tartani,
- dokumentálni az ilyen jellegű kéréseket és konfliktusokat.

Mit lehet tenni

- Írásban rögzíteni a szülő kérését.
- Írásban kérni a jogerős határozat bemutatását.
- A szülőknek külön-külön megküldeni a tájékoztatásokat.
- Esetmegbeszélést tartani.
- Dokumentálni minden kommunikációt.
- Szükség esetén ismételt jelzést tenni a gyermekjóléti szolgálat felé.

A szülők közötti kommunikáció hiányát az intézmény nem tudja és nem is köteles „pótolni”.
Az intézmény mindkét törvényes képviselőnek köteles információt adni a gyermekről.